

Álagning og ráðstöfun úrvinnslugjalda

I. Álagning úrvinnslugjalda

Álagning úrvinnslugjalda – skipt eftir vöruflokkum

Tafla 1 sýnir álagningu úrvinnslugjalda fyrir tímabilið 2019 – 2022, skipt eftir vöruflokkum. Smæstu vöruflokkarnir, plöntuverndar- og sæfivörur, vörur í ljósmyndaiðnaði, prentlitir, halógeneruð efnasambönd, kælimiðlar, ísósýanöt og kvikasilfurvörur, eru teknir saman í einni fjárhæð undir annað.

Tafla 1 Álagning úrvinnslugjalda eftir vöruflokkum [m.kr.]

Álagning úrvinnslugjalda	2019	2020	2021	2022	Samtals
Pappa- og pappírsumbúðir	315,4	292,1	518,5	525,0	1.651,0
Raftæki	335,3	358,6	400,6	414,9	1.509,4
Plastumbúðir	222,5	321,9	380,6	450,4	1.375,4
Ökutæki	155,6	383,2	368,5	371,7	1.279,1
Hjólbarðar	270,6	261,4	314,1	381,6	1.227,8
Olíuvörur	128,7	141,3	189,5	238,8	698,4
Olíumálning	48,9	80,9	74,1	76,9	280,7
Rafhlöður og rafgeymar	35,8	49,7	56,8	71,7	213,9
Heyrúlluplast	27,5	37,8	41,2	75,0	181,5
Leysiefni	41,7	34,3	43,0	37,8	156,9
Annað	13,8	20,1	25,9	24,8	84,6
Samtals	1.596,0	1.981,3	2.412,8	2.668,6	8.658,7

II. Ráðstöfun úrvinnslugjalda

Greiðslur til þjónustuaðila og sveitarfélaga

Tafla 2 sýnir yfirlit um greiðslur endurgjalds á tímabilinu 2019–22, skipt eftir vöruflokkum. Smæstu vöruflokkarnir, plöntuverndar- og sæfivörur, vörur í ljósmyndaiðnaði, prentlitir, halógeneruð efnasambönd, kælimiðlar, ísósýanöt og kvikasilfurvörur, eru teknir saman í eina fjárhæð undir annað. Nánar er fjallað um vöruflokka og greiðslur vegna þeirra hér á eftir.

Tafla 2 Endurgjöld Úrvinnslusjóðs eftir vöruflokkum [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Hjólbarðar	351,7	370,3	393,9	408,5	1.524,4
Pappa- og pappírsumbúðir	310,9	471,9	366,5	324,8	1.474,1
Ökutæki	341,5	329,8	289,2	241,6	1.202,2
Raftæki	264,3	273,9	290,5	230,8	1.059,5
Olíuvörur	146,8	197,4	162,1	204,1	710,5
Plastumbúðir	159,7	143,1	194,4	155,9	653,0
Heyrúlluplast	110,6	143,2	157,4	151,4	562,6
Olíumálning	47,6	67,3	54,2	63,4	232,4
Rafhlöður og rafgeymar	46,0	64,6	39,7	47,2	197,5
Annað	42,0	57,8	48,2	40,2	188,2
Heildargreiðslur	1.821	2.119	1.996	1.868	7.804

Greiðslur til þjónustuaðila og sveitarfélaga

Í töflu 3 má sjá yfirlit yfir greidd endurgjöld til 20 stærstu þjónustuaðilanna fyrir tímabilið 2019 - 2022. Samanlagt námu þessar greiðslur um 7,8 ma.kr. fyrir þessi fjögur ár. Á tímabilinu fengu alls 75 þjónustuaðilar og sveitarfélög greiðslur frá Úrvinnslusjóði, samtals um 7 ma.kr. Auk þess voru einstaklingum/fyrirtækjum greiddar um 0,8 ma.kr. í formi skilagjalda ökutækja. Skilagjald vegna ökutækja til einstaklinga/fyrirtækja er tekið saman í eina fjárhæð fyrir hvert ár

Tafla 3 Greiðslur til þjónustuaðila og sveitarfélaga [m.kr.]

Greidd endurgjöld.	2019	2020	2021	2022	Samtals
Íslenska gámafélagið ehf.	245,2	410,2	450,9	358,9	1.465,1
Hringrás ehf.	222,0	287,1	250,9	305,5	1.065,5
Terra umhverfisþjónusta hf.	206,0	229,4	329,2	240,2	1.004,7
Terra Efnaeyðing hf.	222,7	255,8	238,2	249,3	965,9
Ökutæki - skilagjald	233,5	219,7	193,6	163,4	810,2
SORPA bs.	120,4	139,0	98,5	96,6	454,5
Efnarás ehf.	100,8	102,2	89,4	84,2	376,6
Skeljungur hf.	124,4	173,6	141,0	172,9	611,9
Pure North Recycling ehf.	7,6	45,8	92,9	104,1	250,3
Terra Norðurland ehf.	87,0	97,8	0,0	0,0	184,8
Fura ehf	135,6	37,8	0,0	0,0	173,4
Flokka ehf	33,0	34,5	28,0	0,0	95,5
Vaka hf., björgunarfélag	26,2	21,9	13,2	0,0	61,4
Kubbur ehf.	2,9	10,1	11,3	20,3	44,6
Fura ehf.	0,0	0,0	15,5	14,0	29,4
Ó.K. Gámaþjónusta-sorphirða ehf	0,0	0,0	0,0	19,5	19,5
Reykjanesbær	0,0	6,1	7,3	5,7	19,1
Netpartar ehf.	8,5	4,2	2,9	3,4	19,1
Frumherji hf.	4,9	5,2	3,8	2,7	16,6
Eyjafjarðarsveit	4,2	2,9	4,1	3,2	14,4
Samgöngustofa	2,3	2,4	3,2	3,1	11,0
Aðrir	33,9	33,5	22,3	21,0	110,7
Samtals	1.820,9	2.119,2	1.996,1	1.868,0	7.804,3

Hér á eftir er ítarlegri sundurliðun á ráðstöfun úrvinnslugjalds eftir vöruflokkum.

Umbúðir úr pappír og pappa

Á árunum 2019–22 fengu 12 þjónustuaðilar greitt endurgjald vegna pappaumbúða og námu heildargreiðslur tæplega 1,5 ma.kr. Í töflu 4 má sjá yfirlit um þá sjö aðila sem fengu mest greitt á tímabilinu.

Tafla 4 Greidd endurgjöld vegna pappa- og pappírsumbúða [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Íslenska gámafélagið ehf.	105,7	181,4	139,0	144,0	570,1
Terra umhverfisþjónusta hf.	109,4	160,3	152,9	120,9	543,6
SORPA bs.	69,0	92,8	63,7	45,1	270,6
Terra Norðurland ehf.	19,6	28,5	-	-	48,1
Kubbur ehf.	2,8	4,2	4,6	6,8	18,4
Flokka ehf.	3,5	4,2	5,6	-	13,2
Ó.K. Gámaþjónusta-sorphirða ehf	-	-	-	5,8	5,8
Aðrir	0,9	0,5	0,5	2,3	4,2
Heildargreiðslur	310,9	471,9	366,5	324,8	1.474,1

Heyrúlluplast og aðrar umbúðir úr plasti

Á árunum 2019–22 fengu 10 þjónustuaðilar greitt endurgjald frá Úrvinnslusjóði vegna plastumbúða og námu greiðslur 653 m.kr. samtals. Greiðslur vegna heyrúlluplasts runnu til níu aðila og námu samtals rúmlega 562 m.kr. Töflur 5 og 6 sýna þá aðila sem fengu hæst endurgjöld í hvorum flokki fyrir sig sem og heildargreiðslur hvers árs á tímabilinu.

Tafla 5 Greidd endurgjöld vegna plastumbúða [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Terra umhverfisþjónusta hf.	61,0	40,9	134,8	83,8	320,6
SORPA bs.	51,4	46,2	34,8	51,5	183,9
Íslenska gámafélagið ehf.	20,3	27,6	17,6	12,1	77,6
Terra Norðurland ehf.	25,7	26,6	-	-	52,3
Pure North Recycling ehf.	-	-	5,9	7,2	13,0
Flokka ehf.	1,3	1,2	1,0	-	3,5
Kubbur ehf.	0,1	0,5	0,1	0,4	1,0
Aðrir	0,0	0,0	0,1	0,8	1,0
Samtals	159,7	143,1	194,4	155,9	653,0

Tafla 6 Greitt endurgjald vegna heyrúlluplasts [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Pure North Recycling ehf.	7,6	45,8	87,0	96,9	237,3
Íslenska gámafélagið ehf.	31,2	38,7	35,4	22,7	128,1
Terra umhverfisþjónusta hf.	27,2	24,6	24,7	23,9	100,4
Flokka ehf	16,5	15,2	10,3	-	42,0
Terra Norðurland ehf.	24,5	16,8	-	-	41,3
Ó.K. Gámaþjónusta-sorphirða ehf	-	-	-	7,6	7,6
Aðrir	3,6	2,1	-	0,3	6,0
Heildargreiðslur	110,6	143,2	157,4	151,4	562,6

Rafhlöður og rafgeymar og raf- og rafeindatæki.

Á árunum 2019-2022 fengu níu þjónustuaðilar greitt endurgjald frá Úrvinnslusjóði vegna meðhöndlunar á rafhlöðum og rafgeymum og námu greiðslur samtals 197,5 m.kr. Tafla 7 sýnir yfirlit um þá 6 aðila sem fengu hæst endurgjöld á tímabilinu.

Tafla 7 Greidd endurgjöld vegna rafhlaða og rafgeyma [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Terra Efnaeyðing hf.	30,3	45,0	26,2	27,6	129,1
Íslenska gámafélagið ehf.	4,8	6,9	4,8	6,6	23,2
Efnarás ehf.	8,0	5,4	3,2	4,4	21,0
Hringrás ehf.	1,3	3,6	3,3	3,1	11,3
Kubbur ehf.	-	1,2	0,6	2,7	4,5
Terra umhverfisþjónusta hf.	-	-	0,7	2,1	2,8
Aðrir	1,5	2,5	0,8	0,7	5,5
Heildargreiðslur	46,0	64,6	39,7	47,2	197,5

Á árinum 2019-2022 fengu átta þjónustuaðilar greitt endurgjald frá Úrvinnslusjóði vegna raf- og rafeindatækja samtals rúmlega 1 ma.kr. Tafla 8 sýnir yfirlit um þá sex aðila sem fengu hæst endurgjald á tímabilinu.

Tafla 8 Greidd endurgjöld vegna raf- og rafeindatækja [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Terra Efnaeyðing hf.	115,2	105,7	131,0	119,8	471,7
Efnarás ehf.	85,4	96,8	86,2	79,9	348,2
Íslenska gámafélagið ehf.	43,5	42,9	57,4	16,9	160,8
Terra Norðurland ehf.	13,3	20,3	-	-	33,6
Terra umhverfisþjónusta hf.	4,4	2,2	10,0	6,4	23,0
Kubbur ehf.	-	3,0	3,5	5,5	12,1
Aðrir	2,5	3,0	2,4	2,2	8,1
Heildargreiðslur	264,3	273,9	290,5	230,8	1.059,5

Umhverfisstofnun rekur skráningarkerfi framleiðenda og innflytjenda fyrir rafhlöður og rafgeyma og raf- og rafeindatæki. Umhverfisstofnun sér einnig um eftirlit með rafhlöðum og rafgeymum og felst eftirlitið í að framleiðendur og innflytjendur séu skráðir í skráningarkerfi framleiðenda og innflytjenda og eftirlit með því að seljendur rafhlaðna og rafgeyma taki við notuðum rafhlöðum

á sölu- eða dreifingarstöðum. Eftirlit með framleiðendum og innflytjendum raf- og rafeindatækja felst m.a. í að framleiðendur og innflytjendur séu skráðir í skráningarkerfi framleiðenda og innflytjenda. Úrvinnslusjóður skal fyrir hönd framleiðenda og innflytjenda rafhlaða og rafgeyma og raf- og rafeindatækja standa skil á gjöldum sem þeir bera vegna eftirlits og skráningarkerfis Umhverfisstofnunar. Sjá má heildargreiðslur Úrvinnslusjóðs til Umhverfisstofnunar fyrir árin 2019-2022 í töflu 9.

Tafla 9 Greiðslur til Umhverfisstofnunar vegna eftirlits og skráningarkerfis [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Eftirlit með framleiðendum og innflytjendum.	3,5	3,5	3,5	3,5	14
Árgjald skráningarkerfi	3,1	3,2	3,4	3,4	13,1
Átak raf- og rafeindatæki	0,1				0,1
Heildargreiðslur	6,7	6,7	6,9	6,9	27,2

Ökutæki

Á tímabilinu 2019–22 námu greiðslur Úrvinnslusjóðs vegna ökutækja um 1,2 ma.kr. Þar af rúmlega 810 m.kr. vegna skilagjalds og um 400 m.kr. vegna endurgjalda til þjónustuaðila og sveitarfélaga. Sveitarfélög fengu greitt vegna söfnunar og móttöku úr sér genginna ökutækja en Úrvinnslusjóður greiðir einnig einstaklingum og fyrirtækjum skilagjald vegna ökutækja. Í töflu 10 má sjá yfirlit um skilagjaldið og þá tólf aðila sem fengu hæstu greiðslur vegna ökutækja á tímabilinu.

Tafla 10 Greitt endurgjald vegna úr sér genginna ökutækja [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Skilagjald	233,5	219,7	193,6	163,4	810,2
Hringrás ehf.	14,4	22,7	28,0	29,1	94,2
Vaka hf., björgunarfélag	26,2	21,9	13,2	0,0	61,4
Fura ehf.	17,9	14,7	10,4	9,7	52,6
Reykjanesbær	-	6,1	7,3	5,7	19,1
Netpartar ehf.	8,5	4,2	2,9	3,4	19,1
Frumherji hf.	4,9	5,2	3,8	2,7	16,6
Eyjafjarðarsveit	4,2	2,9	4,1	3,2	14,4
Samgöngustofa	2,3	2,4	3,2	3,1	11,0
Akraneskaupstaður	3,1	2,4	1,7	1,9	9,2
Borgarbyggð	1,8	1,8	1,9	1,4	6,9
Flokkun Eyjafjörður ehf.	2,6	2,5	0,5	0,9	6,5
Aðalskoðun hf.	2,3	1,8	1,4	0,9	6,4
Aðrir	19,9	21,4	17,2	16,2	74,6
Heildargreiðslur	341,5	329,8	289,2	241,6	1.202,2

Hjólbarðar

Á tímabilinu 2019-2022 nam heildarendurgjald til alls níu þjónustuaðila vegna meðhöndlunar á hjólbörðum rúmlega 1,5 ma.kr. á árunum 2019-22. Í töflu 11 má sjá yfirlit yfir þá sex aðila sem fengu hæst endurgjöld á tímabilinu.

Tafla 11 Greitt endurgjald vegna hjólbarða [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Hringrás ehf.	206,4	260,6	215,7	270,3	952,9
Íslenska gámafélagið ehf.	16,4	74,5	163,6	127,3	381,8
Fura ehf.	117,7	23,2	5,0	4,3	150,2
Flokka ehf.	6,6	7,6	4,7	-	18,9
Terra umhverfisþjónusta hf.	3,6	0,7	3,4	-	7,7
Kubbur ehf.	-	1,3	1,5	4,6	7,4
Aðrir	0,8	2,5	-	2,1	5,5
Heildargreiðslur	351,7	370,3	393,9	408,5	1.524,4

Olíuvörur

Á árunum 2019-2022 námu greiðslur Úrvinnslusjóðs fyrir ráðstöfun olíuvara um 710 m.kr. Í töflu 12 má sjá yfirlit um þá sem fengu greiðslur á þessu tímabili en það voru alls átta aðilar. Skeljungur og Olíudreifing standa saman að þjónustusamningi við Úrvinnslusjóð og tekur sá fyrrnefndi við greiðslum vegna hans.

Tafla 12 Greiðslur vegna flutnings og ráðstöfunar úrgangsolíu [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Skeljungur	124,4	173,6	141,0	172,9	611,9
Terra Efnaeyðing hf.	12,6	12,4	10,6	22,1	57,7
Íslenska gámafélagið ehf.	7,3	9,0	8,4	6,3	31,0
Terra Norðurland ehf.	1,2	1,8	0,0	0,0	3,0
Flokka ehf.	0,5	0,6	1,8	0,0	2,9
Terra umhverfisþjónusta hf.	0,8	0,0	0,3	2,9	1,9
Ó.K. Gámaþjónusta-sorphirða ehf	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3
Efnarás ehf.	0,8	0,0	0,0	0,0	0,8
Heildargreiðslur	146,8	197,4	162,1	204,1	710,5

Olíumálning

Á árunum 2019-2022 námu greiðslur Úrvinnslusjóðs til alls átta þjónustuaðila vegna meðhöndlunar á olíumálningu rúmlega 232 m.kr. Í töflu 13 má sjá yfirlit yfir þá fimm aðila sem fengu hæst endurgjöld á tímabilinu.

Tafla 13 Greitt endurgjald vegna olíumálningar [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Terra Efnaeyðing hf.	32,7	43,4	32,0	48,7	156,7
Íslenska gámafélagið ehf.	8,9	20,3	15,2	13,9	58,3
Flokka ehf.	1,4	1,9	1,3		4,6
Hringrás ehf.		0,2	3,3		3,5
Efnarás ehf.	3,5				3,5
Aðrir	1,1	1,6	2,3	0,8	5,8
Heildargreiðslur	47,6	67,3	54,2	63,4	232,4

Önnur spilliefni

Hér að framan hefur verið fjallað um stærstu úrgangsflokkana sem falla undir lög um úrvinnslugjald. Aðrir úrgangsflokkar eru minni umfangs. Um er að ræða leysiefni, plöntuverndar- og sæfivörur, vörur í ljósmyndaiðnaði, prentliti, halógeneruð efnasambönd, kælimiðla, ísósýanöt og kvikasilfurvörur. Flestum þessara efna sem er safnað, er ráðstafað til eyðingar/förgunar í brennslustöðvum hér á landi eða erlendis. Heildarendurgjald fyrir þessa flokka á árunum 2019–22 var um 188 m.kr. Sjá má yfirlit yfir greiðslur til þjónustuaðila í töflu 14.

Tafla 14 Greitt endurgjald vegna ýmissa spilliefna [m.kr.]

	2019	2020	2021	2022	Samtals
Terra Efnaeyðing hf.	31	48	38	31	149
Íslenska gámafélagið ehf.	6,9	8,8	9,3	9,1	34,2
Efnarás ehf.	3,2	0,0	0,0	0,0	3,2
Terra Norðurland ehf.	0,7	0,6	0,0	0,0	1,2
Terra umhverfisþjónusta hf.	0,0	0,0	0,5	0,5	1,0
Flokka ehf	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Heildargreiðslur	42,0	57,8	48,2	40,2	188,2